

Hume: History of England

Bogen

David Hume: *The History of England, I-VI*. 1754-1761.

Som bekendt ligger England på de britiske øer. Op igennem historien har disse øer været udsat for adskillige **angreb eller forsøg på angreb** fra det europæiske kontinent – vikingerne i 900-tallet, **Vilhelm Erobreren 1066**, den spanske armada i 1588, **Napoleon, Hitler...**

David Humes seks binds værk er også **afgrænset af to invasioner**, nemlig den romerske **Julius Cæsars** invasion i 55 f.Kr. og **Wilhelm af Oranjes** i 1688. Den ene skete uopfordret og førte til en flere hundrede år lang romersk besættelse. Den anden skete derimod på opfordring fra englænderne selv som led i et internt opgør om magten i samfundet, kaldet *The Glorious Revolution*.

Værket er specielt på mange måder. For det første er det ualmindelig velskrevet og blev derfor næsten fra starten et af de **bedst sælgende og mest læste værker om emnet**. For det andet er det sprængfyldt med **stof til eftertanke**. Iflg.

Hume var det vigtige ved en historisk fremstilling ikke så meget skildringen af de historiske begivenheder som sådan, men snarere de diskussioner, disse begivenheder gav anledning til i eftertiden. Selv havde **Hume** klare holdninger til, hvad der var **godt eller skidt i Englandshistorien**. **Vilhelm Erobrerens** angreb i 1066 og den engelske deltagelse i korstogene i middelalderen var f.eks. en katastrofe. Halshugningen af kong **Charles 1.** i 1649 ligeså. Men alt dette mere end opvejedes af fremskridtene i samme perioder, alt det, der pegede fremad: Den materielle fremgang, udviklingen i kunst og videnskab, store enkeltpersoner, **Shakespeare, Milton, Francis Bacon...**

Forfatteren

David Hume var **skotte**, født og opvokset i Edinburgh i 1711, død samme sted i 1776. Det var interessant nok det samme år en anden skelsættende begivenhed i engelsk historie fandt sted: De 13 nordamerikanske koloniers løsrivelse fra England, starten på vore dages USA. Det er ikke godt at vide, hvad Hume ville have ment om den udvikling...

Og det er kun et af flere paradokser i og omkring **David Hume**. Et andet er, at han i dag først og fremmest huskes som en af de **helt store i europæisk filosofihistorie**. Han skrev flere berømte afhandlinger, hvor han bl.a. beskæftigede sig med årsag-virkning-relationen. At en fodbold ryger afsted, hver gang man sparker til den, bliver normalt forklaret med, at sparket er årsag til at bolden flytter sig. Men kan man *bevise*, at sådan går det hver eneste gang? Iflg. **Hume** var svaret nej. **Hume** var skeptiker og empirist. Kun det, man helt konkret og i bogstaveligste forstand kunne se og føle og erkende med sine sanser, stod til troende.

Den slags har som sagt gjort **Hume** berømt i dag. Men det, der dengang gjorde ham mest berømt og i hvert fald sikrede ham et behageligt udkomme på hans gamle dage, var hans Englandshistorie.

Læg så oveni, at **Hume** livet igennem havde flere **offentlige embeder både i ind- og udland**, og at han i øvrigt var personlig bekendt med flere af tidens andre intellektuelle: **Adam Smith**, kendt for det banebrydende værk *Wealth and Nations*, **Montesquieu**, **Voltaire** og **Rousseau** i Frankrig. **David Humes** store helt og ideal var dog fysikeren **Isaac Newton**.

Og så var **Hume** i øvrigt et livsglad menneske, der satte stor pris på *roastbeef* og *Yorkshire pudding* og et velskænket glas øl på den lokale pub.

Baggrunden

I året 1745 skete der noget, der angiveligt skal have ført til, at **Hume** gik i gang med sin Englandshistorie. I **Humes** hjemland, Skotland, udbrød den sidste af de såkaldte **jacobbittiske opstande**. Det var utilfredse skotter, der på denne måde viste deres harme over den

engelsk-skotske unionstraktat af 1707, hvorved det nuværende *United Kingdom* blev oprettet. England og Skotland skulle simpelthen smeltes sammen til et land med fælles parlament i Westminster i London.

Bedre blev det ikke af, at opstanden i 1745 fandt sted samtidig med, at den engelske hær havde hænderne fulde i det storpolitiske opgør på det europæiske kontinent, der gik over i historien som **Den Østrigske Arvefølgekrig (1740-1748)**.

Opstanden – og det den var udtryk for – illustrerer bare endnu et par af de mønstre, der har præget den engelske historie helt op til nutiden: Det til tider meget anstrengte og brydsomme forhold mellem England og Skotland. Og Storbritanniens forhold til landene på det europæiske kontinent. Tænk bare på *Braveheart* og *Brexit...*

Opstanden i 1745 kom der ikke noget ud af og blev knust under det blodige slag ved Culloden ved Inverness i Skotland 1746. England kom ud af arvefølgekrigen på særdeles gunstige vilkår. Forude ventede **den industrielle revolution**, der skulle gøre England til *The Workshop of The World* og lægge grunden til **det britiske imperium**.